

DVADESET GODINA RADA ETNOLOŠKOG DRUŠTVA U HRVATSKOJ

Kada je Izvršni odbor određivao datum održavanja plenarnog sastanka godine 1978. birao se pogodan datum i pazilo se na to da ne bi predavanje ili diskusija bili u petak poslije podne, jer bi se time članovima moglo onemogućiti korištenje vikenda. Prije dvadeset godina prilike su bile potpuno obrnute: skupština i sastanci održavali su se u subotu, pa čak i u nedjelju, kako bi čitav rad u etnološkom društvu bio obavljen u slobodnom vremenu, a što manje na račun radnog vremena. Taj podatak, čini nam se, vrlo dobro ilustrira prilike i uvjete društvenog rada nekada i danas, ali nam ujedno pojašnjava (nakon što smo pregledali spise iz prvih godina rada Društva) ono simpatično oduševljenje i angažiranost svih članova u ostvarivanju velikih programa rada, koji se s današnjih stajališta nekoga vjerojatno i ne doimaju tako velikima. Ipak, sažimajući dvadeset godina rada i postojanja našeg Društva, moramo istaknuti nepobitnu činjenicu: radili smo mnogo i ostvarili smo mnogo. Tokom tih godina održano je 201 predavanje članova i gostiju, a priredilo ih je 80 predavača. Uz to su postojale i različite druge djelatnosti.

Ali, sve što smo postigli, ostvarili smo zajedno s našim kolegama i suradnicima, kojih danas više nema među nama. To su: Marcel Davila, Vladimir Tkalčić, Slava Kovač, Vesna Križmanić, Aleksandar Freudreich, Vinko Žganec i Aida Koludrović.

Etnološko društvo Jugoslavije osnovano je godine 1957. u Beogradu, a prvo republičko društvo, koje je nakon toga utemeljeno, jest hrvatsko, koje je s lokalnim zagrebačkim ogrankom osnovano 1959. godine. Tokom 1958. zagrebački etnolozi održali su više sastanaka na kojima je donijeta odluka o osnivanju republičkog društva radi olakšanja i poboljšanja rada na etnološkom polju.

Osnivačka skupština održana je u subotu 31. I 1959. u 17 sati u skladu s dogovorima i po odobrenju Upravnog odbora EDJ od 19. I 1959. Osnivačkoj skupštini prisustvovalo je 29 članova, a 13 članova je pismeno ili telefonski dalo punomoć za glasovanje.

Dnevni red Skupštine bio je sljedeći:

1. Osvrt na Savjetovanje EDJ u Osijeku (prof. dr Milovan Gavazzi);
2. Etnološki atlas Jugoslavije (prof. dr Branimir Bratanić);
3. Osnivanje Ogranka EDJ za Hrvatsku.

Usvojen je Pravilnik i program rada, te naziv u skladu s dogovorima s Upravom EDJ u Beogradu. Odmah je napisan i „Pravilnik ogranaka Etnološkog društva Jugoslavije“, koji je potvrđen na Savjetovanju u Banjoj Luci. Na Osnivačkoj skupštini izabran je Upravni odbor: dr Branimir Bratanić (predsjednik), Dunja Rihtman—Auguštin (I tajnik), Đurđica Palošija (II tajnik), Zlatko Obranović (I blagajnik), Jelka Ribarić (II blagajnik), dr Milovan Gavazzi, Olga Oštrić, Zdenka Lechner, Višnja Huzjak, Slava Kovač i Marija Lanza.

Nadzorni odbor: Leonilda Vidović, Božena Živković i Darija Dujmović.

Sud časti: Ante Kalmeta, Pero Sekulić i Miljenko Fadljević. Prvi zapisnik Osnivačke skupštine pisala je Ivanka Bakrač.

Odmah nakon te skupštine osnovan je i Lokalni ogranak Zagreb, te izabran njegov Upravni odbor u koji su ušli svi članovi UO republičkog ogranka koji stalno žive u Zagrebu, a uz njih još i četiri druga člana: Zlatko Stahuljak, Andrija Stojanović, Marija Išgum i Marijanka Kozmar. Na sastanku UO Lokalnog ogranka, održanom 19. III 1959. za prvog predsjednika izabrana je D. Rihtman—Auguštin, a za tajnika A. Stojanović.

Na sastancima, a i dopisivanjem u tijeku prve godine postojanja najviše se rješavalo pitanje članarine i reguliranje statusa članova, raspravljalo se zatim o mogućnostima unapređenja rada, a posebno o organiziranju rada na prikupljanju građe za Etnološki atlas. Naime, još na Savjetovanju u Osijeku 1958. godine osnovana je Komisija za Etnološki atlas kao organ EDJ, pa su zadaci i poslovi postali dio radnog programa Ogranka. Uz to se nastoji analizirati položaj etnologije u svim aspektima rada, pa je već 13. VI 1959. na sastanku UO osnovana prva komisija za prorađu budućeg Zakona o muzejima. U komisiji su bili prof. M. Gavazzi, D. Rihtman—Auguštin i O. Oštrić.¹ Značajna je i činjenica da je prve godine rada vršen pritisak na Upravni odbor kako bi se Ogranak spojio s već postojećim Društvom folklorista Hrvatske, ali su društva našla pogodne oblike suradnje, pa su kasnije ti pritisci prestali.

I Lokalni je ogranak već prve godine počeo s pripremanjem predavanja za članove. Održana su slijedeća predavanja:

24. IV 59. D. Rihtman—Auguštin: *Atlas der schweizerischen Volkskunde i Atlas över Svensk Folkkultur;*

24. IV 59. Đ. Palošija: *Polski Atlas Etnograficzny;*

13.V 59. A. Haberlandt: *Kulturgeographische Tesen der vergleichenden Volkskunde;*

16. V 59. Đ. Palošija i A. Stojanović: *Uvodni referati za filmove iz Belgijskog Konga;*

27. XI 59. Z. Lechner: *Dojmovi iz Letničke župe na Kosmetu.*

Godine 1960. održan je u siječnju plenarni sastanak, pa je tako uveden kao redoviti godišnji sastanak. I te je godine, na zahtjev članova, sastanak održan u subotu. Prvi su sastanci održavani u prostorijama Etnološkog zavoda u Ćirilometodskoj ulici. Uz sastanak je organizirana izložba najnovije etnološke literature i prikazani su etnološki filmovi. U pozivu je istaknuto da će radi članova izvan Zagreba Zavod biti otvoren od 8—21 sat, a uz to se nude i usluge rezerviranja smještaja u hotelu. (U to vrijeme članarina je iznosila 600 st. d. a jednokrevetna soba u hotelu 670, dok je danas članarina 60, a soba oko 250 nd, što pokazuje da nam članarina nije pratila porast ostalih cijena.) U pozivu se članovima nude i druge usluge, kao eventualno traženje dozvole od ustanove u kojoj su članovi zaposleni da prisustvuju sastanku i slično.

¹ S obzirom da se pojedina imena ponavljaju više puta, u daljnjem navođenju stavljat ćemo samo prvo slovo imena i cijelo prezime. I titule članova u daljnjem ćemo tekstu izostaviti.

Na plenarnom sastanku 30. I 1960. održano je pet predavanja:

M. Gavazzi: *Profesor Kazimierz Moszyński*;

Đ. Palošija: *Kazimierz Moszyński – Człowiek* (prikaz knjige);

D. Rihtman—Auguštin: *Adam – Timborn: Lehrbuch der Völkerkunde* (prikaz knjige);

M. Išgum: *Current Antropology* (prikaz);

B. Bratanić: *Pripreme za Etnološki atlas Jugoslavije*.

U sklopu Lokalnog ogranka te godine održano je šest referata:

9. IV 60. Renata Pavlačić i Ljiljana Bosanac: *Uvodni referati za film „Indijanci Gran Chaca“*;

7. X 60. M. Gavazzi i P. Gabrić: *Izveštaj o VI međunarodnom kongresu antropoloških i etnoloških znanosti u Parizu*;

4. XI 60. D. Rihtman—Auguštin: *Izveštaj o III savjetovanju EDJ u Čačku*;

4. XI 60. Marcel Davila: *S fotokamerom kod zagorskih lončara*;

11. XI 60. Nada Šintić—Swoboda: *Jugoistočna Azija – komentari uz dijapozitive*;

16. XII 60. A. Stojanović i M. Išgum: *Na Bugu s poljskim studentima etnologije*.

Godine 1960. Ogranak već ima 92 člana. Uz pripremu predavanja počinje voditi brigu o zapošljavanju etologa, izrađuje kartoteku nezaposlenih, kao i popis ustanova sa slobodnim mjestima. Posebno se nastoji da u riječkom muzeju počne raditi etnolog, to više što je to područje zbog dugogodišnje okupacije potpuno neistraženo.

Te godine održano je Savjetovanje EDJ u Čačku. Ogranak upućuje dopise pojedinim kotarima s molbom da članovima Ogranka, koji rade u muzejima ili školama na njihovom području, osiguraju putne troškove do Čačka.

U ljeto 1960. počinje, kako je u jednom dopisu naglašeno (br. 15/60), „najvažniji posao Društva, priprema Etnološkog atlasa Jugoslavije“.

Na plenarnom sastanku 1961. godine uvodi se termin trajanja od dva dana, ali se još uvijek strogo pazi da se ne izgubi ništa od radnog vremena. Tako je 29. I 1961. u nedjelju prije podne, održana Redovna skupština, nakon toga Skupština Lokalnog ogranka Zagreb, a u 17 sati sastanak članova Radne zajednice EA Jugoslavije. U pozivu je opet naglašeno da će prostorije Zavoda biti otvorene cijeli dan, kako bi članovi imali prilike razgledati izložbu knjiga i „da se porazgovore ili odmire u vrijeme prije, poslije i između priredaba“.

Na Redovnoj skupštini izabran je novi Upravni odbor. Ponovno je za predsjednika izabran dr B. Bratanić. Članovi su: D. Rihtman—Auguštin (I tajnik), Đ. Palošija (II tajnik), J. Ribarić (blagajnik), V. Huzjak, S. Kovač, Z. Obranović i O. Oštrić. Nadzorni odbor: Paula Gabrić, Darija Nazor i L. Vidović. Sud časti: A. Kalmeta, P. Sekulić i M. Lanza.

U Lokalnom ogranku ponovo je predsjednik D. Rihtman—Auguštin, a tajnik A. Stojanović.

U ponedjeljak 30. I 1961. održana su četiri predavanja:

M. Gavazzi: *Počivala na sjeverozapadnom dijelu Balkanskog poluotoka;*

O. Oštrić: *Neke posebnosti pečenja hljeba u Novigradu;*

D. Rihtman—Auguštin: *Etnička slika današnje Afrike;*

M. Fadljević: *Stari kineski nazori o svijetu (osvrst na neke evropske interpretacije).*

Na sastanku je, uz spomenutu izložbu najnovije etnološke literature, organizirano i prikazivanje etnoloških filmova.

Nakon tog sastanka počinju se redovito umnožavati i slati članovima sažeci predavanja održanih na plenarnom sastanku.

U Lokalnom ogranku 1961. godine održana su tri predavanja:

2. VI 61. Zbigniew Biali: *Uz problem etnografskog terenskog proučavanja;*

16. XII 61. Vesna Čaulinović—Konstatinović: *Izveštaj o Skupštini i Savjetovanju EDJ u Titovom Velesu;*

16. XII. 61. Vitomir Belaj: *„Zagovori“ u zavjetnoj crkvi u Kominu.*

Godine 1962. prvi puta se plenarni sastanak održava u ponedjeljak i utorak i prvi puta se održava u novoj zgradi Filozofskog fakulteta, pa se organizatori brinu za prispijeće članova: u pozivima su navedeni svi detalji — od broja tramvaja do podataka o prostorijama. Tom prilikom dne 29. I 1962., održano je šest predavanja:

Mara Hećimović—Seselja: *Etnografija i škola;*

Aleksandra Muraj: *Iz etnografsko—muzejske djelatnosti i problematike;*

Marija Gamulin: *Služba zaštite etnografskih spomenika;*

V. Huzjak: *Pogrebni običaji u Donjoj Lomnici;*

M. Fadljević: *Kulturni heroji u kineskoj mitologiji.*

Idućeg dana, 30. I 1962, skupina autora podnijela je zajednički referat:

A. Stojanović — Đ. Palošija — V. Huzjak — M. Išgum: *Iz rada na EA Jugoslavije — nekoliko pokušaja kartografske obrade dosadašnjeg materijala.*

Na tom sastanku osnovane su i tri komisije Ogranka:

1. Komisija za etnologiju u školskoj nastavi (M. Fadljević, M. Hećimović—Seselja i D. Rihtman—Auguštin, a kasnije su u nju uključeni i Đ. Palošija i B. Rõmer);

2. Komisija za etnografska muzejsko—konzervatorska pitanja (I. Bakrač, M. Gamulin i A. Muraj);

3. Komisija za ulogu narodne kulture u suvremenom životu i školskoj nastavi (Beata Gotthardi, S. Kovač i Đ. Palošija). Donijeta je odluka o pripremanju etnološke čitanke i o izradbi dijapozitiva s etnološkim motivima, ali, nažalost, nijedno od toga nije ostvareno.

Te godine održava se Savjetovanje EDJ u Novom Sadu, pa Ogranak opet moli od kotarâ pomoć za putovanje etnologa, barem za putne troškove, bez dnevnica. Ovaj put su stigli neki pozitivni odgovori. Opet se članovima daju upute kako će putovati uz po-

pust. U Titov Veles etnolozi putuju kao članovi planinarskog društva „Velebit“, u koje se masovno učlanjuju pred polazak na put, a u Novi Sad se putuje opet uz 50% popusta, ali ovaj put s pomoću sindikalnih iskaznica te se u pozivu zato upozorava članove da ne zaborave nalijepiti markice o plaćenju sindikalnoj članarini za prvih šest mjeseci.

Godinu 1962. karakterizira još jedan podatak. Te godine počinje samostalno raditi Centar za pripremu EA Jugoslavije, koji je osnovalo EDJ. Administrativni poslovi ne vrše se sada više putem Ogranka, no i nadalje je suradnja dobro razvijena, pa se još 1963. u izvještaju govori o problemima Atlasa, a osnovana je i Komisija za specifična etnografska pitanja na hrvatskom području u svezi s Etnološkim atlasom (B. Bratanić, V. Belaj i V. Huzjak).

Lokalni ogranak je održao te godine samo jedno predavanje — 26. III 1962. — Đ. Palošija i A. Stojanović: *Iz fonoteke Etnološkog zavoda Filozofskog fakulteta u Zagrebu.*

Godine 1963. održan je plenarni sastanak i II redovna skupština. Održana su predavanja pod zajedničkim nazivom „*Kolokvij o keramici*“.

Dne 28. I 1963. održana su slijedeća predavanja:

Ksenija Vinski: *O pojavi i kontinuitetu upotrebe pekve prema arheološkim istraživanjima;*

Z. Lechner: *Proizvodnja „pokljuka“ u Novom Selu (Sl. Požega) i njeno značenje;*

O. Oštrić: *Lončarstvo na Ižu i Erveniku.*

Dne 29. I 63. skup je nastavio rad ovim predavanjima:

Šime Batović: *Prapovijesna keramika u Dalmaciji;*

Mario Petrić: *Lončarstvo u porječju Cetine;*

D. Nazor: *Lončarstvo u Raklju;*

M. Davila i A. Muraj: *Lončarstvo u Rastokima;*

Zdenko Vinski: *Značajke slavenske keramike u vrijeme doseljenja na jug.*

Na Redovnoj skupštini (29. I 63) za predsjednika je izabrana Z. Lechner. Prvi put se uvodi i dužnost potpredsjednika, a ostaju na snazi funkcije prvog i drugog tajnika. Uz Z. Lechner u Upravni odbor su izabrani: M. Išgum (potpredsjednik), M. Gamulin (I tajnik), B. Pleše (II tajnik), Ivanka Bakrač (blagajnik), D. Nazor, A. Muraj, Melita Smokvina, M. Hećimović—Seselja, V. Belaj i Josip Milićević. Nadzorni odbor: P. Gabrić, V. Huzjak i Đ. Palošija. Sud časti: Vinko Žganec, Mato Matašin i M. Lanza.

U sklopu Lokalnog zagrebačkog ogranaka održana su tokom 1963. godine četiri predavanja:

1. III 63. Mirko Marković: *Život stočara na Prokletijama;*

2. IV 63. M. Gavazzi — Đ. Palošija — Lj. Bosanac i M. Tutek: *Komentari uz prikaz etnografskih filmova;*

27. V 63. V. Belaj: *Analiza problema zaštite etnografskih spomenika;*

9. XI 63. A. Muraj: *Prikaz VI Savjetovanja EDJ u Budvi.*

Dne 26. V 1963. održana je Godišnja skupština Lokalnog zagrebačkog ogranka na kojoj je odlučeno da umjesto dotadašnjih jedanaest članova Upravni odbor tvore tri člana. To su: V. Čulinović—Konstatinović (predsjednik), A. Stojanović (tajnik) i A. Muraj.

Republički Ogranak tokom godine uspješno radi putem komisija. Uz to je te godine uspjelo da pojedini organi lokalnih vlasti pošalju na Savjetovanje u Budvu etnologe sa svoga terena i da im osiguraju putne troškove. Za rad Ogranaka značajno je i to da od te godine zadržava za sebe 50% od ubrane članarine za EDJ, a to je u to doba već značajna financijska pomoć. U ovoj, pa i u idućim godinama, pojedini članovi vrlo su djelatni na različitim poljima. U „Biltenu“ EDJ nalaze se mnogi podaci o putovanjima u inozemstvo, o održanim referatima, o diplomiranju i o obrani doktorata, o radu u organima i komisijama EDJ itd., ali sve te podatke u ovom izvješću nećemo ponavljati.

Isto je tako posebno naglašeno da Ogranak u svom radu ima punu podršku Etnološkog zavoda, u prostorijama kojega se održavaju sastanci i predavanja, a Zavod vrši i sve pripreme: izbor filmova, magnetofonskih vrpca, knjiga za izložbe i slično. Kako su prigodom gotovo svih godišnjih sastanaka bile organizirane izložbe najnovije etnološke literature i projekcije filmova (opet u organizaciji Zavoda), u daljnjem opisivanju rada nećemo to posebno napominjati.

Na plenarnom sastanku godine 1964. donesena je odluka da se svake godine održavaju dva plenarna sastanka koji bi obrađivali pojedine teme. Na sastanku je održano 11 predavanja.

Dne 27. I 1964.:

P. Gabrić: *Godišnja skupština i savjetovanje EDJ u Budvi.*

Savjetovanje o bunjama:

A. Kalmeta: *Neke kamene građevine u južnoj Dalmaciji;*

Žarka Mladineo: *„Kućice“ na otoku Šolti;*

M. Smokvina: *„Kućarice“ na području Varovode i Đevrska;*

Nada Gjetvaj: *Bunje i čemeri u okolici Šibenika;*

D. Nazor: *Kružne kamene kuće u Istri.*

Dne 28. I 1964.:

Marija Helebrant: *Etnologija u SR Njemačkoj;*

A. Stojanović: *Poljska etnologija poslije II svjetskog rata;*

Aleksandra Lazarević: *Kratak pregled etnografskog istraživanja u SSSR.*

V. Čulinović—Konstantinović: *O etnografsko—etnološkim istraživanjima u Čehoslovačkoj;*

M. Išgum: *Informacije o etnografsko—etnološkom radu u Bugarskoj poslije II svjetskog rata.*

U sklopu rada Lokalnog ogranka iste godine održano je pet predavanja.

6. I 64. V. Huzjak: *Pokrivanje krova slamom*;
 2. III 64. P. Gabrić: *Dojmovi iz Mađarske*;
 6. IV 64. V. Čulinović—Konstantinović: *S puta po Španjolskoj*;
 28. V 64. M. Gamulin: *O problemima zaštite etnografskih spomenika*;
 22. VI 64. N. Gjetvaj i A. Muraj: *Étnografska zapažanja o Žumberku*.

Referat *O problemima zaštite etnografskih spomenika* rezultat je rada tokom pet održanih sastanaka (1., 3., 4., 6. i 8. VI 64.) Komisije za iznalaženje mogućnosti zaštite nematerijalne kulture prema Zakonu o zaštiti spomenika kulture, koja je radila u sastavu A. Lazarević, K. Benc, I. Bakrač, J. Milićević, B. Gotthardi i M. Gamulin.

Prilikom Redovne skupštine 1965. godine Ogranak ima 118 članova. Te su godine članovi održali najveći broj predavanja, jer je osim redovitog sastanka u siječnju održan jedan i u lipnju, posvećen proslavi 70-godišnjice života prof. M. Gavazzija, a velik broj članova sudjelovao je i na Savjetovanju EDJ u Splitu, posvećenom istom jubileju.

Na Redovnoj skupštini 26. I 1965. izabran je novi Izvršni odbor (novi naziv za prijašnji Upravni). Članovi su: Đ. Palošija (predsjednik), Z. Lechner (potpredsjednik), V. Huzjak (I tajnik), Zdenka Noršić (II tajnik), I. Bakrač (blagajnik), P. Gabrić, A. Muraj, M. Gamulin, O. Lastrić, O. Oštrić i L. Vidović. Nadzorni odbor: M. Hećimović—Seselja, D. Nazor i B. Pleše. Tom je prilikom izabran i Sud časti u sastavu: M. Gavazzi, B. Bratanić i J. Ribarić—Radauš koji u tom sastavu radi i postoji do danas. To je organ Društva koji je najduže ostao u nepromijenjenom sastavu, što dokazuje da su zaista najpogodniji članovi izabrani tom prilikom.

Na plenarnom sastanku održano je 10 referata.

Dne 26. I 1965. održani su slijedeći referati:

- M. Gavazzi: *VII međunarodni kongres antropoloških i etnoloških nauka u Moskvi*;
 J. Milićević: *VII savjetovanje EDJ u Pohorju*;
 Bela Rõmer: *O etnografskom radu u Mađarskoj*;
 M. Gavazzi: *Megalitski elementi jugoistočne Evrope*;
 N. Gjetvaj: *Prilog poznavanju bunja u Dalmaciji*;

Idućeg dana 27. I 1965. održani su referati o životu pastira:

- M. Hećimović—Seselja: *O pastirskom životu u Ivčević—Kosi i na Krku*;
 Z. Lechner: *Svinjari u Slavoniji*;
 Ante Kozina: *O ličnosti pastira na području bivšeg kotara Krapina*;
 A. Stojanović: *Nešto iz života pastira na otoku Mljetu*;
 Ivan Oreč: *Osvrt na reportažu „Noći pod Čabuljom“*.

Ogranak je predložio upravi EDJ (i prijedlog je prihvaćen) da se VIII savjetovanje EDJ održi u Splitu i posveti proslavi 70-godišnjice prof. M. Gavazzija, te da se njemu u čast održi niz predavanja pod zajedničkim nazivom „O problemima jugoslavenske kulturne tradicije“. Na prijedlog Ogranaka izdana je i prigodna filatelistička omotnica.

Dana 14. VI 1965. održan je plenarni sastanak posvećen toj obljetnici. Slavljenika je u ime Ogranka i u ime svih naraštaja njegovih učenika pozdravila predsjednica Đ. Palošija, izrazivši mu zahvalnost i zaželjevši mu dugo i plodno daljnje djelovanje u našoj sredini. Zatim mu je čestitao i pozdravio ga prof. B. Bratanić u ime Odsjeka za etnologiju i u ime Etnološkog zavoda, a ujedno i kao njegov najstariji prisutni učenik, a nakon njega pozdravila ga je V. Čulinović—Konstantinović u ime Lokalnog ogranka. Slavljeniku je na kraju uručena brončana plaketa. Poslije svečanog dijela održana su predavanja i prikazan je niz etnografskih filmova, što ih je između 1930. i 1934. snimio dr M. Gavazzi. Projekciju filmova on je sam komentirao. Održana su tim povodom i ova predavanja:

J. Ribarić—Radauš: *Pređenje bez preslice*;
Đ. Palošija: *Opanak prepletaš u panonskom hrvatskom području*;
V. Domaćinović: *O nekim tipovima seljačkog namještaja*;
M. Helebrant: *O problemu svastike*;
O. Oštrić: *Panj—badnjak u Dalmaciji*.

U toku 1965. i u okviru Lokalnog ogranka održana su tri predavanja:

22. II 65. Katica Benc: *Kulturno—historijski i etnografski spomenici Konavala*;
19. IV 65. J. Milićević: *Običaji oko poroda u Istri*;
24. V 65. Miroslav Rotschild: *Putovanje kroz istočnu Afriku*.

Na Savjetovanju EDJ u Splitu od 14—17. X 1965. sudjelovali su članovi Ogranka sa 11 referata. To je bilo posljednje savjetovanje na koje se putovalo kolektivno, uz sindikalni popust, a od tada se pojedinačno koriste željezničke povlastice (K—15).

Većina referata na godišnjem sastanku 1966. godine bili su na temu „Povijest hrvatske etnologije“.

Dne 24. I 1966. održana su tri referata:

Zorica Orepić: *Etnološki elementi u djelima Jurja Križanića*;
Vera Bratulić: *Vrhovčev poziv na skupljanje etnografske građe*;
Z. Lechner: *Josip Lovrečić (1865—1948)*.

Dne 25. I 1966. rad je nastavljen slijedećim predavanjima:

V. Huzjak: *Etnografski motivi u slikama Karla Weingärtnera*;
P. Gabrić: *Etnologija u Austriji*;
Olga Lastrić: *VIII savjetovanje i IV redovna skupština EDJ*.

U Lokalnom zagrebačkom ogranku održano je devet predavanja:

11. II 66. S. I. Bruk (Moskva): *Osnovni problemi etno—lingvističkog kartografiranja*;
12. II 66. I. Kramařík (Prag): *O karakterističnom prostornom razmještaju kulturnih elemenata u Češkoj*;
23. III 66. B. Bazielić (Poljska): *O bojenim vezovima na rublju u području Karpata*;
15. IV 66. M. Helebrant: *Etnologija u Njemačkoj, II dio*;

14. VI 66. A. Lazarević: *Internacionalni festival crnačke umjetnosti u Dakaru;*
 15. XI 66. Đ. Palošija: *O nekim kulturno—historijskim problemima;*
 6. XII 66. M. Gamulin — N. Gjetvaj — V. Huzjak: *Evidentiranje i skupljanje dokumentacije o etnološkim predmetima;*
 9. XII 66. P. Leser (Beč): *Vorläufer der kulturhistorischen Methode in der Ethnologie;*
 13. XII 66. M. Gavazzi: *Tragom megalitika na Balkanu.*

Te godine je zaključeno da se organiziraju diskusijski sastanci o pitanjima metodologije rada na osnovi vlastitih iskustava, pa je uvod u takav rad bio sastanak s predavanjem Đ. Palošije. Rad je organiziran na sistemu radnih grupa. Članovi zainteresirani za određenu problematiku tvorili su jednu radnu grupu. Uz obavijest o sastanku poslan im je kratak sadržaj predavanja kako bi se mogli pripremiti za diskusiju. Drugo takvo predavanje bilo je prof. M. Gavazzija.

Uz spomenuta predavanja u 1966. g. Lokalni je ogranak radio i u komisijama. Osnovao je Komisiju za publicistički rad (V. Domaćinović, P. Gabrić i A. Muraj), a ta je inicijativa prihvaćena i u republičkom ogranku, gdje je razmatrana mogućnost publiciranja ne samo sažetaka predavanja, nego i cjelovitih tekstova, kao i ostalih priloga, od obrađene građe do teoretskih razmatranja. Ali, ta je ideja ostvarena tek 1970. izlaženjem posebne publikacije.

Dne 6. XII 1966. U Lokalnom je ogranku osnovana Komisija za prikupljanje etnografske dokumentacije o selima užeg područja grada Zagreba. Komisija je ubrzo potaknula zanimanje za takav rad, ali je 15. III 1967. donijeta odluka da tu zadaću preuzme Etnografski muzej u Zagrebu, jer je preopsežna za Komisiju. Muzej je to prihvatio, pa je odlučeno da se osim njegovih stručnjaka na tom poslu angažiraju i svi ostali zainteresirani etnolozi. Odlučeno je da će se istraživanje vršiti tijekom više godina, a rezultati objavit će kao posebna monografija.

Plenarni sastanak 1967. održan je opet u petak i subotu, s time što je u subotu prije podne bila Redovna skupština, a u 16,30 prikazani su etnografski filmovi. Kao i obično, priređena je i izložba etnoloških publikacija.

Dne 27. I 1967. održana su ova predavanja:

V. Čulinović—Konstantinović: *Mjesto i značenje Stanka Vraza u povijesti hrvatske etnologije;*

Danica Kahić: *Ivan Kukuljević — jedan od preteča etnologije u Hrvatskoj;*

V. Belaj: *Radićeva „Osnova za sabiranje i proučavanje građe o narodnom životu” (1897—1967);*

O. Oštrić: *O nekim značajkama panja—badnjaka i njihovu rasprostranjenju;*

A. Stojanović: *O nekim slavonskim svatovskim pjesmama.*

Dne 28. I 1967. referirala je D. Rihtman—Auguštin: *Etnologija, odnosno antropologija u Engleskoj.*

Na redovnoj skupštini 28. I 1967. izabran je novi Izvršni odbor: M. Išgum (predsjednik), M. Gamulin (potpredsjednik), V. Bratulić (tajnik), I. Bakrač (blagajnik), Z. Noršić, Z. Lechner, D. Rihtman—Auguštin, M. Hećimović—Seselja, V. Huzjak, D. Kahrić i O. Oštrić. Nadzorni odbor: K. Benc, M. Davila i A. Stojanović. Sud časti: kao 1965. Prilikom tog sastanka Ogranak se upustio u jedan novi „izdatak“, jer je kupljeno 1/2 kg kave da se počaste sudionici sastanka.

Da bi se mogla početi izdavati vlastita publikacija, odlučeno je da članovi daju dobrovoljne priloge, te je uz 6 nd. članarine prikupljano i 4 nd. za Ogranak SRH.

Po prvi puta te godine i stručne se ustanove više puta obraćaju Ogranku. Traži se da on delegira svoga predstavnika u Savjet za zaštitu spomenika kulture SRH, u savjet Etnografskog muzeja i Instituta za narodnu umjetnost iz Zagreba. Ogranak prvi puta traži sredstva od Fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti za svoj redoviti rad, ali je ta molba odbijena i tek su iduće godine, na ponovljenu molbu, počele redovite dotacije.

Nastavljen je i rad u radnim grupama, pa je 14. III 1967. održano i treće predavanje s unaprijed poslanim sažetkom. D. Rihtman—Auguštin govorila je na temu „Kulturne vrijednosti kao predmet etnološkog istraživanja“.

I Lokalni zagrebački ogranak održao je skupštinu, te izabrao novi upravni odbor: P. Gabrić (predsjednik), V. Domaćinović (tajnik), M. Davila i I. Oreč.

Desete godine postojanja Ogranka (1968) organiziran je plenarni sastanak u siječnju sa 7 predavanja, te s uobičajenom izložbom knjiga i prikazivanjem etnoloških filmova. Raspored je bio slijedeći:

29. I 1968.:

Katica Benc: *Baltazar Bogišić — sistematičar u prikupljanju građe o narodnom životu;*
Maja Bošković—Stulli: *O Bogišćevoj rukopisnoj zbirci narodnih pripovijedaka u Cavtatu;*

A. Stojanović: *F. Š. Kuhač nakon jednog stoljeća;*

M. Gavazzi: *Albanija i njena etnološko—folklorna djelatnost.*

30. I 68.:

V. Domaćinović: *Padavica u narodnoj medicini;*

M. Išgum: *Neki problemi u vezi s običajima s maskama;*

D. Rihtman—Auguštin: *Pojam kulture u etnologiji.*

Lokalni ogranak održao je 1968. tri predavanja:

28. I 68. T. Čubelić: *Slavistički kongres u Pragu 1968;*

B. Rõmer: *Svjetski kongres antropologa i etnologa u Tokiju 1968;*

18. XII 68. M. Hećimović—Seselja: *Neke etnografske značajke križevačkog kraja.*

Godine 1968. Ogranak prvi puta dobiva financijsku pomoć i to u iznosu od 2.000 nd. od Fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti.

Na redovnoj skupštini 30. I 1969. po drugi put je za predsjednika izabrana M. Išgum, a za blagajnika po četvrti put I. Bakrač. Uz njih su u Izvršnom odboru: Stipe Janjić (potpredsjednik), V. Huzjak (I tajnik), D. Rihtman—Auguštin (II tajnik), M. Gamulin, M. Hećimović—Seselja, D. Kahrić, O. Oštrić, A. Stojanović i L. Vidović. Nadzorni odbor: M. Davila, D. Nazor i Đ. Palošija. Sud časti: kao 1965.

Izvršene su neke izmjene u radu komisija. Komisija za EA se raspušta, jer je njezinu ulogu preuzeo Centar za izradu EA Jugoslavije. Ostaje Komisija za etnologiju u srednjim školama, ali je naglašeno da treba pojačati rad. Komisija za muzejska i konzervatorska pitanja je proširena sa pet novoizabranih članova. Raspuštena je Komisija za pitanje uloge narodne kulture u suvremenom životu.

Uz ostale radove Ogranak organizira i stručni izlet u Križevce, a prilikom IV smotre folkloru u Zagrebu održan je sastanak etnologa, folklorista i turističkih radnika o problemima vezanima uz prezentiranje folkloru na sceni. Kao i prošle godine, Ogranak je dobio 2.000 nd. za redovitu djelatnost.

Nakon deset godina postojanja Ogranak je doživio i jedan zaista nemio događaj: prvi puta se dogodilo da je preminuo jedan član. Bio je to Marcel Davila, čovjek koji je svima ostao u sjećanju po dobroti, skromnosti i sklonosti da pomogne u svim problemima, a osobito da pomogne mladima kojima je ta pomoć i bila najpotrebnija.

Na plenarnom sastanku 29. I 1969. održani su referati posvećeni proslavi 10-godišnjice postojanja Ogranka:

B. Bratanić: *Seljaštvo kao predmet etnološkog proučavanja (u povodu stote godišnjice rođenja Antuna Radića);*

M. Bošković—Stulli: *Vatroslav Jagić kao istraživač narodne poezije;*

M. Gavazzi: *Nekoliko etnoloških problema Balkanskog poluotoka;*

Z. Lechner: *Osnovni dio ženske nošnje u sjeveroistočnoj Hrvatskoj.*

Na sastanku su članovi dobili umnoženi tekst, tiskan na 36 stranica, o desetgodišnjem radu Ogranka, gdje su izneseni kratki sadržaji svih predavanja, održanih na plenarnim sastancima u tijeku proteklih deset godina. Referati su raspoređeni po temama koje su obrađivane i na više sastanaka. Uz to je dan osvrt na rad Ogranka kroz to razdoblje, naglašeno je da se najznačajniji rad sastojao u uključivanju članova u prikupljanje materijala za EAJ, te da su „prvi pokušaji kartografske obrade materijala našli svoje ostvarenje također u krugu Ogranka, gdje su kao prvi, početni rezultati prilikom jednoga od godišnjih sastanaka (1962) prezentirani članstvu“. Istaknuti su i svi ostali oblici rada: brojna predavanja, radne grupe, komisije, izložbe najnovije etnološke literature i prikazivanje etnoloških filmova.

U sklopu rada Lokalnog ogranaka godine 1969. održano je jedno predavanje (9. IV 69. V. Belaj: *Ostaci slavenskog kulturnog obreda na slovensko—hrvatskoj granici*).

Dne 12. XII 1969. prikazani su etnografski filmovi uz komentar savjetnika pri snimanju Z. Rajković.

Prvi puta te godine Ogranak ima financijska sredstva da plati putne troškove za tri člana koji ga zastupaju na Savjetovanju EDJ u Zenici.

Uz ostala predavanja na plenarnom sastanku 1970. uvodi se i tema „Etnologija i suvremeni život“.

Dne 29. I 1970. održani su slijedeći referati:

M. Gavazzi: *Jedan prethodnik slavenske etnologije i njegov hrvatski suradnik;*

M. Crnković: *O strukturalizmu;*

S. Janjić: *Nošnja bosanskih šokaca;*

J. Ribarić—Radauš: *Uz problem slavonske djevojačke pletenice;*

Nives Ritig: *Neki problemi iz etnološkog proučavanja Gradišćanskih Hrvata.*

Dne 30. I 1970. na rasporedu je tema „Etnologija i suvremeni život“:

B. Gotthardi—Pavlovsky: *Neki problemi teorije i prakse u zaštiti etnografske građe i spomenika;*

D. Rihtman—Augustin: *Etnologija i turizam;*

A. Stojanović: *Narodna jela.*

Godina 1970. donosi nekoliko novih djelatnosti Ogranka. Komisija za muzejska i konzervatorska pitanja te godine počinje intenzivniji rad, no kako su njezini izvještaji podnošeni na redovnim skupštinama i objavljeni u „Izvešćima“ nećemo ih ovdje ponavljati.

Dopisom od 13. V 1970. prof. M. Gavazzi stavio je na raspolaganje Ogranku (zajedno sa zagrebačkim ogranakom) iznos od 4.000 Asch od svoje Herderove nagrade, a sa svrhom da se tom svotom osiguraju članovima studijska putovanja u inozemstvo. Odlukom Izvršnog odbora taj su iznos iskoristile V. Domaćinović i N. Ritig za studijski boravak u Austriji i za istraživanje etnološke građe Gradišćanskih Hrvata.

Godine 1971. održana su dva plenarna sastanka i Redovna skupština. Dne 28. I 71. održana su ova predavanja:

V. Čulinović—Konstantinović: *Oblici združnog života u zlatarskom kraju;*

Z. Šimunović: *Trodjelna prizemna kuća u sjeverozapadnoj Hrvatskoj;*

S. Janjić: *Korablje na rijeci Kupi;*

B. Gotthardi—Pavlovsky: *O projiciranju građe predajne narodne kulture u suvremenom životu.*

29. I 1971. održana je Redovna skupština i izabrani su novi odbori. Izvršni odbor: Đ. Palošija (predsjednik), L. Vidović (potpredsjednik), J. Andrić (I tajnik), V. Belaj (II tajnik), Z. Šimunović (blagajnik), K. Benc, Mirjana Jakelić, D. Kahrić, Jasna Katarinić, Ljubica Ramušćak i Marija Ugrin. Nadzorni odbor: I. Bakrač, V. Huzjak i A. Stojanović. Sud časti: kao 1965. Održana je i Skupština Lokalnog ogranaka na kojoj je za predsjednika izabrana V. Čulinović—Konstantinović, za tajnika Ksenija Marković uz članove M. Hećimović—Seselja, Ivanku Matišić i Mariju Baráth—Platz.

Na temelju ankete što ju je provela Komisija za muzejska i konzervatorska pitanja ustanovljeno je alarmantno stanje u muzejima koji posjeduju etnografsku građu. Ona, uglavnom, nije nikako evidentirana, postoji i u muzejima koji nemaju stalno zaposlene etnologe. Na Skupštini se o tome detaljno raspravljalo, te je od svih prihvaćena zamisao o organiziranju studentske prakse (povremeni rad) u takvim muzejima. Prijedlog je podržao i Odsjek za etnologiju Filozofskog fakulteta, kao i predstavnici muzejskih ustanova. Zatražena su u tu svrhu namjenska sredstva od Fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti, molba je povoljno riješena i dobijen iznos od 10.000 nd. (tj. polovica traženog iznosa). Muzejskim ustanovama su dostavljeni dopisi i predložen način rada. Te je godine na studentskoj praksi bilo šest studenata etnologije, a radili su u muzejima istarsko-dalmatinskog područja. I Filozofski fakultet je pomogao ovu akciju iznosom od 2.000 nd., a ekvivalent rada stručnjaka u muzejima iznosio je oko 8.000 nd., pa je tako već prve godine ta djelatnost iziskivala od Ogranaka veliku administrativnu i financijsku aktivnost.

Uz to, Ogranak traži financijska sredstva i za snimanje etnoloških filmova (što nije odobreno), za izdavanje vlastite publikacije, te za nastavak praktičnog rada studenata.

Potkraj godine (4. XII 1971.) održan je još jedan plenarni sastanak sa pet predavanja. Tom prilikom su održani slijedeći referati:

Dr Antun Bauer: *Studijske zbirke u muzejima (s posebnim obzirom na etnografske muzeje);*

M. Petrić: *Nova muzejska postava u Etnografskom odjeljenju Zemaljskog muzeja BiH;*

V. Domaćinović: *Zapažanja o nekim austrijskim muzejima;*

A. Stojanović: *Muzeji na otvorenom u Bugarskoj i Rumunjskoj;*

M. Gavazzi: *Novi pariski „Musée national des Arts et traditions populaires“.*

Te godine izašao je iz tiska prvi broj glasila Ogranaka: „Radovi plenarnog sastanka 1970.“, tiskan na 58 stranica, a u nakladi od 200 primjeraka. Tada počinje njegovo stalno izdavanje, uz kasniju promjenu naziva.

I Lokalni ogranak je 1971. pripremio predavanja:

13. IV 71. A. Lazarević: *Istočnoazijska umjetnost na simpoziju i u muzeju u zapadnom Berlinu;*

28. V 71. Đuro Šarošac: *Južni Slaveni u Mađarskoj.*

U 1972. godini opet su održana dva plenarna sastanka. U siječnju je održano 9 referata uz uobičajeno prikazivanje filmova i izložbu najnovije etnološke literature.

Dne 27. I 1972.:

M. Helebrant: *Sergej M. Širokogorov i njegova teorija o etnosu;*

Z. Šimunović: *Prikaz Arhiva Odbora za narodni život i običaje JAZU;*

Žarko Levak: *Sustav srodstva u Inđijanaca Bororo;*

L. Vidović: *Dojmovi o životu Molisanskih Hrvata;*

M. Gamulin: *Zaštićena područja „trulla“ u Alberobellu.*

Dne 28. I 1972.:

V. Domaćinović: *Košnice pletene od pruča („trnke“)*;

V. Belaj: *Neki problemi pri određivanju kompleksa panja—badnjaka*;

J. Andrić: *Iz etnološke problematike s područja nekih starih rudarskih središta*;

Đ. Palošija: *Značenje narodne kulture u smislu etnološkog izvora*.

Dana 8. VI 72. održan je drugi plenarni sastanak.

M. Gavazzi: *Prof. Vladimir Tkalčić — in memoriam*;

J. Ribarić—Radauš: *Uoči ponovnog otvaranja Etnografskog muzeja u Zagrebu*;

O. Oštrić: *Prikaz Etnografskog odjela Narodnog muzeja u Zadru*.

Uz to je prikazano 9 filmova iz Instituta für den Wissenschaftlichen Film iz Göttingena u povodu 20-godišnjice njegova postojanja.

I Lokalni ogranak organizirao je 1972. dva predavanja.

14. III 72. M. Crnković: *Zadruga u Madžara. Prikaz objavljenih podataka*;

V. Čulinović—Konstantinović: *Rezultat istraživanja suvremene zadruge i porodice Hrvatskog zagorja*.

U toku godine izdano je glasilo Ogranak pod novim nazivom „Izvjješća“ sa radovima iz 1971. godine na 46 stranica. Uz to je Ogranak marljivo radio na provođenju organizirane studentske prakse u kojoj je sudjelovalo 16 studenata. Premda je od Fonda za kulturu dobijen isti iznos kao i 1971. godine, Filozofski fakultet je povećao svoj doprinos toj akciji na 8.000 nd., a i neke ustanove su financijski potpomogle taj rad (porečki, zadarski i riječki muzej, dok je Republički zavod za zaštitu spomenika kulture potpuno snosio troškove za troje studenata).

Dne 19. XII 1972. godine prof. M. Gavazzi ponovo je stavio na raspolaganje Ogranak iznos od 4.000 Asch kao pomoć za studijski boravak u inozemstvu. Iz „Biltena EDJ“ (br.1/73) saznajemo da su ovu ponudu iskoristili 1973. neki etnolozi za put u Poljsku i Madžarsku, ali preciznijih podataka nemamo.

Godine 1973. imamo podatke samo za održavanje predavanja u siječnju. Bila je i redovna skupština na kojoj je izabran izvršni odbor: V. Belaj (predsjednik), M. Baráth—Platz (I tajnik), Z. Šimunović (blagajnik), Vladimir Kovačić, Lj. Ramušćak, M. Ugrin i T. Gruev. Nadzorni odbor: kao 1971., a Sud časti kao 1965.

Na plenarnom sastanku 25. I 1973. održano je šest referata:

A. Muraj: *Brane u Jugoslaviji — neki kulturno—historijski problemi*;

M. Jakelić: *Neka razmatranja uz istraživanja kose na području Jugoslavije*;

M. Crnković: *Motiv stabla svijeta u Madžara*;

Ana Bećir: *Osvrt na neke eksponate Arheološkog muzeja u Cagliariju s obzirom na paralele u današnjoj kulturi Sardinije*;

A. Lazarević i Domodar Frlan: *Aspekt domorodačke kulture (muzički folklor južno-američkih Indijanaca)*;

A. Stojanović: *Oblici etnografskog filmskog dokumenta*.

U 1973. izdan je treći broj „Izješća“ na 140 stranica u nakladi od 300 primjeraka.

Za rad Ogranka iz 1974. godine nemamo podataka, a prema „Izješćima“ br. 4 pretpostavljamo da je održano šest predavanja.

V. Belaj: „*Metafizičke spekulacije*“ u etnologiji;

V. Domaćinović: *Neka zapažanja uz etnološke karte*;

J. Miličević: *Problemi inventarizacije u muzejima*;

A. Muraj: *Oblici i raširenost brana u Jugoslaviji*;

Milivoj Vodopija: *À propos kriterija neorganičnosti*;

M. Crnković: *Povijesni slojevi vjerovanja Mađžara u vrijeme zaposjedanja Karpatske kotline*.

Na temelju Zakona o udruživanju građana iz 1973. godine Ogranak je, kao i svaka organizacija koja želi imati status pravne osobe, morao postati samostalno društvo, a ne dio EDJ. Na plenarnom sastanku 21. XII 1974. članovi su raspravljali o tim izmjenama, koje su trebale biti izvršene još 1973. godine. Problem je bio u tome što takav rok nije postojao za ogranke drugih republika i bilo je prilično teško pronaći rješenje koje bi očuvalo zajedničke interese EDJ i zadovoljilo zakonske obaveze. Zato je donijeta odluka o sazivanju Skupštine prije uobičajenog vremena.

Dne 17. I 1975. održana je Skupština koja je proglašena Osnivačkom skupštinom novoga društva, koje će raditi pod imenom HRVATSKO ETNOLOŠKO DRUŠTVO, postojati kao samostalno društvo, ali u potpunosti nastaviti rad prijašnjeg Ogranka EDJ za Hrvatsku.

Na Osnivačkoj skupštini dotadašnji predsjednik V. Belaj napomenuo je da za 1973. i 1974. neće biti tajničkog izvještaja, jer je prvi tajnik M. Baráth—Platz otputovala u inozemstvo, a nije se našao zamjenik. U svome izvještaju konstatira da je do manjeg zastoja u radu Ogranka došlo zbog odlaska tajnika, ali i zbog nedovoljnog angažiranja predsjednika. Iz izvještaja se nadalje razabire da je Ogranak u protekle dvije godine surađivao u pripremama za uređenje etnoparka u Kumrovcu, zatim, radila je Komisija za muzejska i konzervatorska pitanja, održani su plenarni sastanci, te više predavanja u organizaciji Lokalnog ogranaka. Nemamo podataka o nastalim promjenama u svezi s uspješno započetom studentskom praksom, ali se ona ne vrši više u organizaciji Ogranaka, nego Odsjeka za etnologiju, što smatramo logičnijim rješenjem. I Lokalni ogranak, nakon ovog mandatnog razdoblja, više ne postoji i ne nalazimo nikakvih podataka o njegovu radu.

Na Osnivačkoj skupštini izabrani su novi odbori HED—a. Izvršni odbor: Z. Rajković (predsjednik), V. Huzjak (potpredsjednik), V. Domaćinović (I tajnik), A. Muraj (II tajnik), Ivanka Tralić (blagajnik), O. Lastrić, D. Rihtman—Auguština, Ivica Šestan i M. Vodopija. Nadzorni odbor: K. Benc, M. Crnković i Z. Šimunović. Sud časti: kao 1965.

Novi odbor odmah počinje pripremu godišnjeg sastanka HED—a, organiziranje radnih grupa, pripremu proslave 80—godišnjice života prof. M. Gavazzija, te pripravu XV

savjetovanja EDJ i Redovne skupštine u Stubičkim Toplicama, a uz to rješava pitanja oko registracije novoga društva. Glede opsega arhiva i broja spisa, u toj je godini društvo imalo najviše dopisivanja u toku svoga postojanja. Uz ostalo, na temelju ranijih zaključaka, sa Sveučilišnom nakladom „Liber“ počinju se vršiti pripreme za izdavanje knjige prof. Gavazzija s njegovim radovima, objavljenima na stranim jezicima.

Na proslavi 80—godišnjice M. Gavazzija prisustvovalo je oko 120 članova i uzvanika. Dne 22. V 1975. održana je svečana sjednica u Etnografskom muzeju. Slavljenika i prisutne pozdravila je predsjednica Z. Rajković, potom prof. B. Bratanić, te 15 predstavnika raznih ustanova i društava. Uz to je priređena izložba radova prof. Gavazzija, izložba diploma i fotografski prikaz njegova života i rada. Istog dana i sutradan održana su predavanja, te su prikazani filmovi što ih je snimio slavljenik.

Dne 22. V 1975.:

A. Lazarević: *Prilog jednoj biografiji;*

V. Belaj: *Antička komponenta u običaju s tzv. „Adonisovim vrtićima“;*

J. Miličević: *Istarsko pučko lončarstvo;*

B. Römer: *Neka jela pripremljena na ribarski način kod nas i u južnoj Mađarskoj.*

Dne 23. V 1975.:

V. Čulinović—Konstantinović: *Porodica nevjenčanog para;*

M. Petrić: *Neke društvene ustanove u selu Župči kod Breze;*

M. Vodopija: *K izgradnji preliminarnih transformacijskih modela.*

Na plenarnom sastanku 1976. prvoga dana održana su dva predavanja i sastanak na kome se raspravljalo o bitnim pitanjima za rad Društva. Nakon reorganizacije u Hrvatskoj došlo je do osnivanja Saveza etnoloških društava Jugoslavije. Uz to se na sastanku raspravljalo o planovima i programu HED—a, donesen je poslovnik i ponovno je uvedeno postojanje dva tajnika; donijeta je također odluka o honoriranju priloga u „Izvješćima“, od čega se ipak napokon odustalo zbog nedostatnih financijskih sredstava.

Tom su prilikom održana ova predavanja:

Dne 29. I 1976.:

B. Bratanić: *Pregled 200 godina etnološke znanosti;*

Mladen Tomljenović: *Nekoliko dana na otoku Pašmanu.*

Dne 30. I 76. tema je bila: „Etnološko—folklorni prikaz otoka Brača“ (prikaz rezultata istraživanja u povodu objavljivanja Zbornika o Braču), a održani su slijedeći referati:

M. Bošković—Stulli: *Usmene pripovijetke i predaje otoka Brača;*

L. Vidović: *Etnografski prikaz otoka Brača;*

Nikola Bonifačić Rožin: *Maškare i njihove dramske igre;*

Dunja Rihtman—Šotrić: *Narodna tradicionalna muzika;*

J. Miličević: *Narodni život i običaji otoka Brača.*

Te je godine održano još jedno predavanje (29. VI 1976.), i to dr Đurđice Petrović iz Beograda: *Srednjovjekovni vuneni pokrivači s osobitim osvrtom na sklavinu.*

Komisija za muzejska i konzervatorska pitanja, nakon analize izvršenih anketa, obratila se i muzejskom savjetu SRH koji je na sjednici od 11. V 1976. raspravljao o problemu nedostatnog broja etnologa zaposlenih u muzejima s etnograđom, te o otkupu etnografskih predmeta. Savjet je dao preporuku RSIZ—u da odobri veća sredstva za otkup (što se od tada i čini), te da otkup uvjetuje sudjelovanjem etnologa, a ne da kao do tada bilo koji muzealac vrši otkup etnografskih predmeta. Ujedno je preporučeno i svim regionalnim zavodima za zaštitu spomenika kulture da pojačaju kontrolu nad bespravnom prodajom etnografske građe.

I na slijedećoj sjednici Muzejskog savjeta SRH (14. IV 1977.) ponovno se raspravlja o problemu nedovoljnog broja zaposlenih etnologa, te donosi odluka da će „...poslati okružnicu od strane Muzejskog savjeta općinskim skupštinama, SIZ—ovima za kulturu i muzejima, koji nemaju etnologa, radi upošljavanja etnoloških stručnjaka... ili, ako ne, da etnološki materijal dadu na obradu stručnjaku etnologu”.

Na dvodnevnom sastanku u siječnju 1977. održana su prvoga dana samo predavanja, a drugoga, uz predavanja, i Redovna skupština. 27. I 1977. na rasporedu je bila tema „Pokladni običaji — tradicija i transformacija”:

- V. Huzjak: *Pokladni običaji u Turopolju;*
- K. Benc: *Pokladni običaji u Turčišću;*
- Z. Rajković: *Pokladni običaji u Loboru;*
- Željo Barbalić: *Mesopust u Novom Vinodolskom;*
- J. Milićević: *O prezentaciji običaja na sceni.*

Dne 28. I 1977. održana su slijedeća predavanja:

- M. Gavazzi: *U spomen Vinku Žgancu;*
- J. Ribarić—Radauš: *Zoomorfni i antropomorfni likovi na slavonskim otarcima;*
- Ivanka Jurković: *Ručnici u našičkom kraju;*
- I. Bakrač: *Muzej američkih Indijanaca u New Yorku.*

Većina predavanja održana je uz filmove i dijapozitive.

Na redovnoj skupštini 28. I 1977. izabran je novi Izvršni odbor: J. Milićević (predsjednik), V. Domaćinović (potpredsjednik), V. Čulinović—Konstantinović (tajnik), Ivanka Tralić (blagajnik), V. Huzjak, N. Gjetvaj, I. Jurković, D. Rihtman—Augustin i I. Šestan. Nadzorni odbor: P. Gabrić, M. Hećimović—Seselja i Z. Rajković. Sud časti: kao 1965.

Uz isticanje uspješne djelatnosti i dobrih rezultata, na Skupštini je ipak ustanovljena nedovoljna aktivnost članova: naime, kada smo dobili „Izvješća”, glasilo za kojim smo težili godinama, pokazalo se da ono ne može izlaziti na vrijeme, jer autori ne dostavljaju referate ni nakon nekoliko intervencija. Uredništvo glasila je dobro radilo, ali je zbog

opterećenosti umjesto V. Belaja uključen novi član, pa sada djeluje u sastavu: Zorica Šimunović, Maja Kožić i Olga Supek—Zupan.

Uz uspješan redoviti rad Društva tokom 1977. godine, značajno je da su na savjetovanju SEDJ u Novom Pazaru sudjelovali članovi HED—a u neobičajeno velikom broju, ne samo kao gosti, nego i kao referenti.

Godina 1978. opet je imala dva plenarna sastanka, od kojih je jesenski bio posvećen promociji knjige prof. Gavazzija i obljetnicama vezanima uz oslobođenje Istre i dijelova Hrvatskog primorja.

Na sastanku u siječnju predavanja su održana u sklopu dvije teme.

Dne 26. I 1978.:

I tema: 90 godina sistematskog stručnog i znanstvenog etnološkog rada u SR Hrvatskoj:

V. Čulinović—Konstantinović: *Historijski prikaz etnoloških istraživanja i interesa za narodnu kulturu*;

Dr Jerko Bezić: *Zapisi folklorne glazbe u prva četiri godišta „Zbornika za narodni život i običaje Južnih Slavena“*;

D. Gotthardi—Pavlovsky: *Kolede prema zapisima Milčetića i u naše doba*;

J. Miličević: *„Istarska škrinjica“ i 85—godišnjica života Jakova Mikca*.

II tema: Novija etnološka istraživanja.

J. Ribarić—Radauš: *Slavonski narodni ponjavci i antikna građa*;

I. Jurković: *Tkane marame iz našičkog kraja*.

Dne 27. I 1978. održana su ova predavanja:

D. Rihtman—Auguštin: *Novinske osmrtnice kao etnološki fenomen*;

I. Šestan: *Nova saznanja o razvoju tlocrta stambene zgrade u Đakovštini*;

Libuše Kašpar: *Tkanje u lepoglavskom kraju*;

P. Gabrić: *Felix Lay — poznavalac i sakupljač narodnih rukotvorina*;

I. Šestan: *„Đakovački vezovi“*.

Jesenski plenarni sastanak počeo je 9. XI 1978. promocijom knjige prof. M. Gavazzija „Vrela i sudbine narodnih tradicija“ u Klubu sveučilišnih nastavnika. Sastanak je otvorio predsjednik HED—a, zahvalio se predstavnicima „Libera“ na trudu i zalaganju oko izlazenja knjige i naglasio da je to prva veća publikacija u kojoj Društvo sudjeluje, te zahvalio prof. Gavazziju, što je i on time omogućio da novi mladi naraštaji lakše dođu do iznimno važnih podataka i spoznaja koji se u toj knjizi mogu naći. Potom je kolegica Z. Rajković, koja je u ime HED—a najviše radila na pripremi knjige, iznijela podatke o radu i problemima u svezi s pripremama i dovršenjem knjige. S nekoliko misli obratio se prisutnima i prof. Gavazzi, te zahvalio onima koji su mu pomagali u tom zamašnom poslu.

Dne 10. XI 1978. u prostorijama Etnografskog muzeja održana su predavanja posvećena problematici Istre i obljetnicama u 1978. godini:

J. Miličević: *Etnografski podaci u djelima Mate Balote*;

D. Rihtman—Auguština: *Istraživanja Instituta za narodnu umjetnost u Istri*;

N. Gjetvaj: *Terensko istraživanje i etnografska građa Istre, Cresa, Lošinja i Suska u zbirkama Etnografskog muzeja u Zagrebu*;

Dr Ilija Škrinjarčić, dr Pavao Rudan, dr Tea Runjak, dr Branka Macarol, Zoran Pišl, Milica Gomzi i Ljerka Schmutzer: *Analiza kvantitativnih svojstava dermatoglifa istarske populacije — prilog proučavanju „biološke strukture“*;

J. Miličević: *Jardasova Kastavština (In memoriam Ivi Jardasu, 1888—1978)*;

B. Gotthardi—Pavlovsky, Stanko Girić i Vlasta Šušanj: *Tragom Ive Jardasa — Ovčarstvo na Lisini*.

Uz redoviti rad i suradnju sa srodnim društvima i ustanovama tokom 1978. godine Društvo je bilo angažirano i u organiziranju putovanja jugoslavenskih etnologa na Svjetski kongres antropoloških i etnoloških znanosti u Indiju, na kome je sudjelovalo i šest naših članova.

Sastajala se i Komisija za izradu etnološke čitanke (D. Rihtman—Auguština, Z. Šimunović i J. Miličević), te je izrađen koncept sadržaja. Budući da je „Školska knjiga“ zainteresirana za takvu publikaciju, bilo bi potrebno okončati započeti rad, odrediti autore i konačno dovršiti rad o kome se govori od prvih dana postojanja našega Društva.

„Izvešća“ za 1975. i 1976. godinu na 154 stranice izašla su iz tiska 1977. godine. Tokom 1978. izašao je novi broj, pod novim naslovom „Etnološka tribina“, na 136 stranica, u nakladi od 500 primjeraka i u novoj grafičkoj opremi.

Na kraju ovoga pregleda našeg dosadašnjeg rada možemo zaključiti da naša struka, a i naše Društvo, u sadašnjim uvjetima ima povoljne mogućnosti rada i unapređivanja, a uz to je potrebna malo veća angažiranost svih članova. I u diskusijama o novom Zakonu o kulturnim dobrima čuje se mišljenje o budućim izgledima da se u svakoj općini SRH obavezno zaposli arheolog i etnolog. Ako bi se to barem djelomično ostvarilo, pružile bi se nove mogućnosti za intenziviranje našeg rada.

No, kako je i na početku spomenuto, ipak možemo biti zadovoljni rezultatima koje smo u dosadašnjem postojanju Društva ostvarili. Zato zahvaljujemo svim pojedincima i ustanovama koje su pomagale rad Društva, a prvotno onima koje su omogućavale da se u njihovim prostorijama održavaju naši plenarni sastanci i skupštine, te sastanci naših odbora i komisija. To su Zavod za Etnologiju Filozofskog fakulteta (koji je pružao najsvestraniju pomoć u najtežim godinama početka rada Društva), zatim Etnografskom muzeju, Etnološkom zavodu JAZU, Zavodu za istraživanje folkloru (bivši INU), te Hrvatskom školskom muzeju. Posebno zahvaljujemo svim članovima i gostima koji su pripremali referate ili na bilo koji način pomagali rad Društva.

Izvršni odbor je zaključio da im skromnom zahvalnicom oda priznanje za taj dosadašnji rad. Odlučeno je da se zahvalnica dodijeli članovima koji su održali na plenarnim

sastancima ili u okviru Lokalnog ogranka tri ili više predavanja, zatim predsjednicima, tajnicima i blagajnicima Društva tijekom svih dosadašnjih godina, te članovima uredništva „Etnološke tribine“. Sigurno je da zaslužnih ima i znatno više, ali je svima zahvalnost izražena i bez ovih zahvalnica. Ujedno se nadamo da će i za to biti bolje mogućnosti prilikom slijedeće objeltnice.

1) prof. Jasni Andrić	24) mr Aleksandri Muraj
2) prof. Ivanki Bakrač	25) prof. Zdenki Noršić
3) dr Vitomiru Belaju	26) prof. Zlatku Obranoviću
4) prof. Katici Benc—Bošković	27) prof. Olgi Oštrić
5) dr Maji Bošković—Stulli	28) dr Đurđici Palošiji
6) prof. dr Branimiru Brataniću	29) dr Mariju Petriću
7) prof. Veri Bratulić	30) prof. Branku Pleše
8) prof. Matildi Crnković	31) mr Zorici Rajković
9) dr Vesni Čulinović—Konstantinović	32) dr Jelki Ribarić—Radauš
10) mr Vlasti Domaćinović	33) dr Dunji Rihtman—Auguštin
11) prof. Pauli Gabrić	34) dr Beli Rđmeru
12) prof. Mariji Gamulin	35) prof. Andriji Stojanoviću
13) prof. dr Milovanu Gavazziju	36) mr Olgi Supek—Zupan
14) prof. Beati Gotthardi—Pavlovsky	37) prof. Zorici Šimunović—Petrić
15) prof. Nadi Gjetvaj	38) prof. Ivanki Vrtovec
16) prof. Mari Hećimović—Seselja	39) Etnografskom muzeju u Zagrebu
17) prof. Mariji Helebrant	40) Etnološkom zavodu JAZU
18) prof. Višnji Huzjak	41) Odsjeku sa Zavodom za etnologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
19) mr Mariji Išgum	42) Zavodu za istraživanje folkloru u Zagrebu
20) prof. Maji Kožić	
21) dr Aleksandri Lazarević	
22) prof. Zdenki Lechner	
23) mr Josipu Milićeviću	

TWENTY YEARS OF ETHNOLOGICAL SOCIETY IN CROATIA

Summary

This cronicle has been a survey of the activities of the Society since its founding on January 31, 1959. Most important were professional lectures, 201 of them in these twenty years, held by of our Society and outside guests. Besides various commissions whose work brought forth some remarkable results, there were also Zagreb's Local Branch of the Society which was active for a considerable length of time. The most important has been publishing activity — since 1970. the Society has its yearly journal.